

УДК 327.8:303.48:32.019(73)

Жеребятнікова І. В.

канд. соц. н., доцент,
кафедра міжнародних відносин,
політичних наук і практичної філософії
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
пр. Науки, 9А, м. Харків, 61166, Україна
E-mail: Iryna.Zherebiatnikova@hneu.net
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7908-6780>
DOI <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2024.38.14>

Горбачов А. В.

канд. політ. н., старший викладач,
кафедра міжнародних відносин,
політичних наук і практичної філософії
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
пр. Науки, 9А, м. Харків, 61166, Україна
E-mail: gorbachovav2302@gmail.com
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-8200-6515>
DOI <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2024.38.14>

Кравченко О. В.

д-р іст. наук, професор,
кафедра міжнародних відносин,
політичних наук і практичної філософії
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
пр. Науки, 9А, м. Харків, 61166, Україна
E-mail: olena.v.kravchenko@hneu.net
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-6524-1997>
DOI <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2024.38.14>

**«М'ЯКА СИЛА» ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС ТА ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ
НА МІЖНАРОДНІ ПРОЦЕСИ: ДОСВІД США**

Статтю присвячено питанням сутності «м'якої сили» як стратегічного напрямку політики. Головною ознакою «м'якої сили» є здатність країни формувати світову громадську думку шляхом популяризації власних цінностей, національних культурних традицій, досягнень у сфері науки та освіти. Традиційна стратегія «м'якої сили» вважається американською. Основним ресурсом «м'якої сили» Америки є привабливість американської культури та американського способу життя. «М'яка сила» Америки полягає у здатності досягати цілей шляхом залучення та переконання, що має вирішальне значення для ефективної зовнішньої політики та успішної глобальної торгівлі.

Метою статті є дослідження «м'якої сили» США як стратегічного ресурсу та інструменту впливу на міжнародні процеси. Методологічним базисом дослідження є теоретичні та емпіричні методи – збирання й порівняння інформації, а також комплексні методи аналізу, синтезу та узагальнення. Теоретичною основою статті слугують праці вітчизняних та закордонних науковців. Визначено, що стратегічні напрями «м'якої сили» для США включають культурну дипломатію, економічний розвиток через міжнародну торгівлю та інвестиції, підтримку демократії та прав людини. Ці

підходи спрямовані на посилення впливу й привабливості США на світовій арені. Зазначено, що «м'яка сила» США часто вважається важливим складником міжнародних процесів. За допомогою таких елементів, як культура, цінності та дипломатія, США можуть переконати інших у справедливості своїх методів без застосування сили чи примусу. Як правило, США використовують свою «м'яку силу» для розвитку відносин, сприяння співпраці та просування своїх цілей на світовій арені. В епоху глобалізації та посилення конкуренції сил інструментарій «м'якої сили» є важливим складником зовнішньополітичної сили країни, яка визнана сучасним еквівалентом великої держави. Сьогодні «м'яка сила» має першочергове значення для глобальних соціальних, політичних, економічних і культурних зусиль.

Ключові слова: стратегія, «м'яка сила», міжнародні відносини, глобалізація, зовнішня політика, публічна дипломатія.

Постановка проблеми. Країни прагнуть впливати на міжнародне середовище та суб'єкти міжнародних відносин виходячи із власних цілей, ресурсів і можливостей. Серед основних засобів впливу частіше використовуються фінансово-економічні, військово-політичні та дипломатичні ресурси. Але їх наявність не означає, що кожна країна може використовувати їх однаково ефективно для просування власних інтересів. Головною ознакою «м'якої сили» є здатність країни формувати світову громадську думку шляхом популяризації власних цінностей, національних культурних традицій, досягнень у сфері науки та освіти. Традиційна стратегія «м'якої сили» вважається американською. Основним ресурсом «м'якої сили» Америки є привабливість американської культури та американського способу життя.

Упродовж більшої частини минулого століття Сполучені Штати зберігали свій статус глобальної наддержави, збільшуючи військову міць і водночас просуваючи свої демократичні цінності та силу американської культури в усьому світі. М'яка сила Америки, здатність досягати цілей шляхом залучення та переконання мають вирішальне значення для ефективної зовнішньої політики та успішної глобальної торгівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями питань сутності політики «м'якої сили» займалися вітчизняні та зарубіжні науковці. Зокрема, цим питанням були присвячені праці таких учених, як І. Гавриленко (Gavrylenko, 2020), В. Кривошеїн (Kryvoshein, 2023), І. Кротюк (Krotiuk, 2021), Г. Галларотті (Gallarotti, 2010), Дж. Най (Nye 2008), Е. Дж. III Вілсон (Wilson, 2008) та ін.

Теоретичним питанням розвитку «м'якої сили» увагу приділили І. Пересипкіна (Peresyupkina, 2022), О. Сенченко (Senchenko, 2022), С. Федорович (Fedorovich, 2021), С. Чарльз (Charles, 2024) та ін.

Українські науковці Н. Грабовенко та Н. Зикун (Grabovenko & Zykun, 2023) присвятили свої праці дослідженню особливостей стратегічних комунікацій та з'ясуванню місця «м'якої сили» в епоху цифровізації. О.В. Карчевська та А.С. Реука (Karchevska & Reuka, 2020) зосередили свою увагу на загальних аспектах «м'якої сили», визначивши її як основу геополітичної стратегії.

На думку таких учених, як Л. Кормич, Т. Краснопольська та А. Пехнік (Kormych, Krasnopolska & Pekhnik, 2023), «м'яка сила» є важливим інструментом для забезпечення національної безпеки. Це твердження поглиблює Н. Мадзіба (Madziba, 2024) шляхом порівняння м'якої сили у США та Китаї.

Х.В. Онезорге (Ohnesorge, 2020) вважає, що концепція «м'якої сили» є центральною для аналізу міжнародних відносин, політики, суспільства, економіки, а також людського життя.

Б. Тімилсана (Timilsana, 2024), аналізує основні позитивні та негативні аспекти політики «м'якої сили» в малих державах.

Незважаючи на численні дослідження та публікації, концепції «м'якої сили» у США як формі міжнародних відносин усе ще бракує глибини та конкретності.

Методологічна основа дослідження. Теоретичною основою дослідження були науково-емпіричні методи отримання та порівняння інформації. Ці методи були використані для визначення сутності політики «м'якої сили». За допомогою методу комплексного аналізу було з'ясовано його першорядні аспекти. Методом синтезу та узагальнення визначено вплив «м'якої сили» на стратегічні та міжнародні комунікації США.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження «м'якої сили» США як стратегічного ресурсу та інструменту впливу на міжнародні процеси.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів. Один із видів «метавлади» називається «м'якою силою». Метавлада – це стан, за якого динаміка влади є частиною більшої системи соціальних відносин, які впливають на цю динаміку та, своєю чергою, на результати взаємодії між сторонами (Madziba, 2024). Нова концепція під назвою «м'яка сила» була створена для опису складних взаємодій між країнами та різних способів, якими вони підходять до ненасильницьких методів впливу на важливих світових діячів (Gallarotti, 2010). Мета «м'якої сили» полягає в тому, щоб за допомогою привабливості країни змусити інші держави копіювати та імітувати популярні риси держави (Wilson III, 2008).

Концепція «м'якої сили» спочатку була задумана Джозефом Найем, який мав на меті використати інструментарій міжнародної політики недержавних учасників міжнародних відносин (державних і недержавних). Це було досягнуто через поняття «влада». Американський учений вважає, що державна влада – це здатність досягати бажаних результатів і, якщо необхідно, змінювати поведінку інших держав для сприяння бажаним результатам (Нью, 2008). У міжнародній політиці сила розглядається, насамперед, як здатність однієї держави впливати на поведінку іншої держави в бажаному напрямі. Щоб досягти цього, країни мають у своїх арсеналах різноманітні види сили, які вибірково застосовуються ними в їхніх зовнішньополітичних зусиллях. Цей арсенал складається з двох різних типів сили: «жорсткої» та «м'якої».

Варто зазначити, що концепція «м'якої сили» складається з трьох основних компонентів (рис. 1).

Рис. 1. Основні компоненти політики «м'якої сили»

Одним із найважливіших атрибутів «м'якої сили» є її залежність від держави та уряду країни, тому ця технологія може використовуватися як державами, так і недержавними суб'єктами, такими як міжнародні організації та установи. Недержавним суб'єктам належить унікальна роль у сучасних міжнародних відносинах, оскільки вони безпосередньо впливають на процеси у світі, часто використовуючи методи «м'якої сили». Ці учасники міжнародних відносин впливають як на широку громадськість, так і на лідерів націй. Вони або створюють сприятливе середовище, або, навпаки, блокують політику держав (Krivoshein, 2023).

Як і інша «м'яка сила», її використання залежить від контексту. Коли країна поширює власні цінності та ідеї, вона повинна створити для цього максимально сприятливе середовище. Наприклад, використання «м'якої сили» є більш ефективним у відкритих суспільствах із децентралізованою владою та демократичними режимами. У закритих країнах із сильною авторитарною владою можливості «впливати на волю інших» обмежені. Окрім того, легше поширювати власні цінності в суспільствах зі схожою або подібною культурною орієнтацією.

Механізмом досягнення «м'якої безпеки» в міжнародному контексті є участь держави в інтеграційному об'єднанні. Це передбачає боротьбу з небезпеками й негараздами, пов'язаними з «м'якою безпекою», формальне затвердження важливих рамок або правових угод урядом, об'єднання, участь у створенні порядку об'єднання, вироблення колективних підходів до розв'язання питань і запобігання небезпекам, а також створення ради безпеки.

В обмеженому розумінні механізм забезпечення «м'якої безпеки» – це певний формат партнерства, який залучає різноманітних суб'єктів, включаючи державні установи та організації громадянського суспільства, приватний сектор тощо. Важливо визнати, що використання інструментів «м'якої сили» сприяє участі різноманітних суб'єктів у системі національної безпеки (Kormyuch, Krasnopolska & Pekhnik, 2023).

Процес «м'якої сили» є залежним від впливу громадської думки. Систематичне виявлення небезпек, поодинокі дії, надмірна сила чи ультиматуми в публічній дипломатії мають значний вплив на здатність держави використовувати силу морального авторитету. Натомість миролюбна міжнародна політика, яка передбачає давні методи мирного розв'язання конфліктів; активна участь у протидії великим глобальним загрозам та тенденція приймати колективні рішення збільшують силу держав у міжнародному співтоваристві (Krotyuk, 2021).

США є класичним прикладом країни, яка здебільшого покладається на «м'яку силу» як засіб впливу на інші країни. І хоча цей термін уперше був задокументований у науковій літературі лише в 1990-х роках, його прояви очевидні в кожному історичному періоді.

Наприклад, Американська адміністрація допомоги (ARA) відіграла важливу роль під час продовольчої кризи 1921–1923 рр. в Україні, забезпечуючи голодуючих продовольством та іншими необхідними матеріалами (Fedorovich, 2021). Доречним прикладом з американської історії є також продовольча та економічна допомога, що надавалася іноземним країнам через план Маршалла. Завершення Другої світової війни пішло на користь Америці, підвищивши її популярність у всьому світі.

У другій половині ХХ ст. США постійно демонстрували цінність західного стилю життя. Із цією метою в американському уряді були створені громадські інституції, метою яких є популяризація «м'якої сили» США у світі.

Усі міжнародні обміни Сполучених Штатів сприяють виконанню федерального Акту Фулбрайта – Хейса 1961 р., який має на меті «покращення взаєморозуміння між американським народом та рештою світу через освітні та культурні обміни». Це робиться для того, щоб зміцнити зв'язки між США та іншими країнами через демонстрацію освітніх і культурних переваг, досягнень та інтересів американського народу. Окрім того, існує бажання сприяти миру та співпраці США та інших країн. Важливо зазначити, що американські освітні програми проводяться на регулярній основі, мають оновлений бюджет, визначену цільову аудиторію, яка складається переважно зі здобувачів освіти, і цим, насамперед, пояснюється їхній успіх (Senchenko, 2022).

Незважаючи на переваги «м'якої сили» в міжнародних відносинах, її також критикували. Дехто вважає, що ефективність «м'якої сили» залежить від сприйнятливості аудиторії і що вона не завжди може призвести до практичних результатів. Окрім того, стратегії «м'якої сили» уразливі до непослідовної внутрішньої політики або дій, які суперечать створеному образу, що підкреслює необхідність внутрішньої узгодженості в реалізації «м'якої сили».

Публічна дипломатія вважається ключовим компонентом «м'якої сили». Цей тип влади характеризується прагненням до спілкування й порозуміння з іноземним населенням із метою сприяння взаємній повазі та доброзичливості (Timilsana, 2024). Успішна публічна дипломатія сприяє розвитку «м'якої сили» країни, культивує позитивні думки у світовій спільноті. Сполучені Штати історично використовували такі ініціативи, як Програма Фулбрайта та міжнародне телебачення, щоб просувати свою «м'яку силу».

Важливість онтологічної перспективи у соціальних наукових дослідженнях, особливо у зв'язку з міжнародними відносинами, полягає у тому, щоб спрямувати дослідника до конкретної мети. «М'яка сила» відрізняється від лібералізму чи ідеалізму. Це просто потужний інструмент, який сприяє досягненню бажаних результатів. У зв'язку із цим концепція «м'якої сили» ґрунтується на кількох основних принципах теорії взаємозалежності, включаючи владу міжнародних транзакцій, взаємодій і комунікацій, а також владу автономних суб'єктів (Ohnesorge, 2020). «М'яка сила» – це методологія для вивчення міжнародних справ, які виходять за межі традиційної концепції реальності, лібералізму та конструкціонізму.

«М'яка сила» відіграє вирішальну роль у формуванні глобальних структур управління. Країни з високим рівнем м'якої сили часто є впливовими в міжнародних організаціях, формуючи норми та політику. Здатність визначати глобальний порядок денний і впливати на процеси прийняття рішень тісно пов'язана з можливостями «м'якої сили» країни. Ефективна проєкція м'якої сили може призвести до розширення співпраці та появи спільних цінностей у міжнародному співтоваристві.

«М'яка сила» країни вимірюється її здатністю досягати своїх зовнішньополітичних цілей. Здатність будь-якої країни брати участь у міжнародних відносинах можна визначити шляхом вивчення наслідків зміни політики цільової країни, які сприймає країна-реципієнт. Результати «м'якої сили» мають бути першочерговими. Індикатори ефективності «м'якої сили», за зменшенням важливості, – це опір, поступливість і підтримка.

Результати застосування «м'якої сили» залежать від того, наскільки країна відповідає критеріям міжнародних організацій, її схильності голосувати в Гене-

ральній Асамблеї ООН, прихильності до зовнішньополітичних ініціатив, а також від кількості та типу угод, які вона уклала (Gallarotti, 2010).

Стратегічні напрями «м'якої сили» для США охоплюють культурну дипломатію, економічний розвиток через міжнародну торгівлю та інвестиції, підтримку демократії та дотримання прав людини. Ці підходи спрямовані на посилення впливу та привабливості США на світовій арені.

Стратегічні комунікації є похідними від установлення довгострокових зв'язків між суспільством, політикою, бізнесом та іншими установами й організаціями. Потенціал стратегічних комунікацій використовують також державні та офіційні особи, учасники бізнесу. Стратегічні комунікації публічного менеджменту й управління сприяють створенню репутації та іміджу влади – як державних службовців, так і органів державної влади. Зрештою, стратегічні комунікації, які є найважливішим складником «м'якої сили», спрямовані на розв'язання питання інформаційного забезпечення зовнішньої політики сучасної держави (Grabovenko & Zykun, 2023).

Основним політичним документом Сполучених Штатів, який описує поточні цілі та пріоритети зовнішньої політики США, є Стратегія національної безпеки. Уперше адміністрація президента Річарда Ніксона оприлюднила документ, який описував потреби країни в безпеці, у 1986 р. У ньому, відповідно до закону Голдуотера – Ніколса, стверджується, що стратегія національної безпеки є обов'язковою для кожної нової адміністрації у США. Цей документ виходить після виборів нового американського президента, описує основні пріоритети та методи зовнішньої політики держави на наступний президентський термін. Стратегія національної безпеки визначає цілі зовнішньої та внутрішньої політики з метою гарантування національної й міжнародної безпеки, причому перша залежить від другої. Він також описує необхідні кроки та ресурси для досягнення визначених цілей (Гавриленко, 2020). Термін «м'яка сила» в політичній теорії використовується для опису здатності нації впливати на інших за допомогою неінтуїтивних методів, таких як культурна дипломатія, економічна допомога та міжнародна співпраця. В американському контексті «м'яка сила» вважається одним із найважливіших аспектів їхньої глобальної влади. США використовують свої культурні досягнення, освітні програми та гуманітарну допомогу, щоб впливати на сприйняття світу та створювати альянси з іншими націями. Такий підхід до влади м'яко доповнює американську військову та економічну доблесть, даючи їй змогу досягати своїх цілей шляхом дипломатії та співпраці.

Однією з основних характеристик геостратегії США є акцент на використанні «м'якої сили» та дипломатії для досягнення цілей. Культура, освіта, наука та інші м'які методи сприяють зусиллям американського уряду і допомагають зміцнити зв'язки з іншими націями та вплинути на сприйняття світу суспільством. Сучасні геостратегічні труднощі, такі як зміна клімату, кібербезпека, поширення ядерної зброї та гонитва за глобальним тероризмом, вимагають від Сполучених Штатів пошуку ефективних способів розв'язання цих проблем. США вже співпрацюють з іншими країнами та організаціями в глобальному масштабі для сприяння стабільності й безпеки. Діяльність дипломатів і співпраця в контексті міжнародних організацій, таких як ООН, Європейський Союз і НАТО, має велике значення для геостратегії США. Вони сприяють асоціації американців з іншими націями для розв'язання глобальних проблем і суперечностей. США продовжують зали-

патися центром у сучасних міжнародних відносинах, геостратегічні рішення та дії країни матимуть значний вплив на перебіг подій у багатьох регіонах світу. Зміна адміністративних та політичних структур у США також може вплинути на геостратегічну орієнтацію країни, але це залишається важливим складником стабільності країни та співпраці в усьому світі (Peresyurkina, 2022).

«М'яка сила» – це здатність країни впливати на інших через переконання та залучення, а не через пряму військову чи економічну силу. Цю ідею популяризував політолог Джозеф Най. Сполучені Штати були визнані провідною країною у використанні «м'якої сили» як стратегічного інструменту впливу на міжнародні справи.

В Америці «м'яка сила» виражається різними способами, включаючи культурні результати, зокрема фільми, музику та популярну культуру, а також освітні обміни, дипломатію та гуманітарну допомогу. Такі американські ідеї, як демократія, свобода та особиста свобода, мають значний вплив на сприйняття світу та досягнення американських цілей.

Однією з основних характеристик американської «м'якої сили» є її здатність впливати на світову громадську думку та отримувати підтримку своєї політики й принципів. Надаючи пріоритет таким цінностям, як демократія, права людини та верховенство права, США змогли сформувати альянси та партнерства з іншими країнами, які мають подібні риси, для досягнення своїх міжнародних цілей.

Загалом досвід використання «м'якої сили» Сполученими Штатами Америки продемонстрував цінність застосування непримусових методів для досягнення міжнародних цілей та впливу на міжнародні процеси. Культурна, політична та ідеологічна сила США відіграла важливу роль у збереженні їхнього впливу та лідерства на світовій арені.

Висновки та перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Отже, «м'яка сила» є одним із найважливіших стратегічних активів для США. Вона охоплює культурний вплив, освіту, науку, мистецтво, гуманітарну допомогу та інші аспекти, які позитивно впливають на репутацію країни за кордоном. «М'яка сила» сприяє створенню альянсів, розвиває дипломатію, розв'язує конфлікти та забезпечує міжнародну стабільність. Для США вкрай важливо раціонально використовувати цей ресурс для досягнення цілей своєї зовнішньої політики.

«М'яка сила» США часто вважається важливим складником міжнародних процесів. За допомогою таких елементів, як культура, цінності та дипломатія, США можуть переконати інших у доцільності своїх методів без застосування сили чи примусу. Як правило, США використовують свою «м'яку силу» для розвитку відносин, сприяння співпраці та просування своїх цілей на глобальній арені.

Як наслідок, в епоху глобалізації та посилення світової конкуренції сил інструментарій «м'якої сили» тепер є важливим складником зовнішньополітичної сили країни, яка визнана сучасним еквівалентом великої держави. Сьогодні «м'яка сила» має першочергове значення для глобальних соціальних, політичних, економічних і культурних зусиль, оскільки вона дає змогу країнам і організаціям ефективно просувати свої інтереси, формувати позитивний імідж та сприяти стабільності в міжнародних відносинах.

References [Список використаної літератури]

- Gavrylenko, I. (2020). The place of «soft power» in US national security strategies. *Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University. International relations*. 1(51), 17–21. Retrieved from <http://journals.iir.edu.ua/index.php/knu/article/view/3961> [in Ukrainian]. [Гавриленко І. Місце «м'якої сили» у стратегіях національної безпеки США. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини*. 2020. Вип. 1(51). С. 17–21. URL: <http://journals.iir.edu.ua/index.php/knu/article/view/3961> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Grabovenko, N., & Zykun, N. (2023). Peculiarities of strategic communications in the era of digitalization and the development of new media tools in public administration. *Public Administration and Local Government*. 1, 14–19. DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-1-2> [in Ukrainian]. [Грабовенко, Н., Зикун, Н. Особливості стратегічних комунікацій в епоху цифровізації та розвиток нових медіаінструментів у публічному управлінні. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. Вип. 1. С. 14–19. DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-1-2>].
- Karchevska, O. V., & Reuka, A. S. (2020). «Soft power» as the basis of modern geopolitical strategy. *Modernization of the political system of modern Ukraine: state and development prospects: Collection of materials of the XIII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (Severodonetsk, May 15, 2020)* (pp.74–79). Severodonetsk. Retrieved from <https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a6b05f3c-7ce8-4fb9-a345-c4eb7b23ac4c/content#page=74> [in Ukrainian]. [Карчевська О. В., Реука А. С. «М'яка сила» як основа сучасної геополітичної стратегії. *Модернізація політичної системи сучасної України: стан та перспективи розвитку* : збірник матеріалів XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Северодонецьк, 15 травня 2020 р. Северодонецьк, 2020. С. 74–79. URL: <https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a6b05f3c-7ce8-4fb9-a345-c4eb7b23ac4c/content#page=74> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Kryvoshein, V. (2023). Technologies of public diplomacy as a tool of «soft power»: peculiarities of implementation in modern Ukraine and the experience of Israel. *International relations, public communications and regional studies*. 3(17), 63–83. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-63-83> [in Ukrainian]. [Кривошеїн В. Технології публічної дипломатії як інструмент «м'якої сили»: особливості впровадження в сучасній Україні та досвід Ізраїлю. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. № 3(17). С. 63–83. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-63-83>].
- Krotiuk, I. (2021). «Soft power» tools in modern hybrid warfare. *«Information war of the Russian Federation against Ukraine»: articles and abstracts of reports, (Kherson, December 10, 2021)*. Kherson. Retrieved from <https://hups.mil.gov.ua/assets/doc/science/stud-conf/10-hrudnia-2021.pdf#page=37> [in Ukrainian]. [Кротюк І. Інструменти «м'якої сили» в сучасній гібридній війні. *Інформаційна війна Російської Федерації проти України* : статті та тези доповідей, м. Херсон, 10 грудня 2021 р. Херсон, 2021. URL: <https://hups.mil.gov.ua/assets/doc/science/stud-conf/10-hrudnia-2021.pdf#page=37>(дата звернення: 15.07.2024)].
- Peresyphkina, I. V. (2022). Peculiarities of US geostrategy in modern international relations. *Modern society: political sciences, sociological sciences, cultural sciences*. 1(24), 39–50. DOI: <https://doi.org/10.34142/24130060.2022.24.1.03> [in Ukrainian]. [Пересипкіна І. В. Особливості геостратегії США в сучасних міжнародних відносинах. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*. 2022. Т. 1. № 24. С. 39–50. DOI: <https://doi.org/10.34142/24130060.2022.24.1.03>].
- Senchenko, O. (2022). Peculiarities of the national models of «soft power» of the People's Republic of China and the United States. *Bulletin of the Book Chamber*. 8, 24–30. DOI: [10.36273/2076-9555.2022.8\(313\).24-30](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.8(313).24-30) [in Ukrainian]. [Сенченко О. Особливості національних моделей «м'якої сили» КНР і США. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 8. С. 24–30. DOI: [10.36273/2076-9555.2022.8\(313\).24-30](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.8(313).24-30)].
- Fedorovych, S. (2021). Soft power of the USA: history and prospects. *Collection of materials of the 3rd International Scientific Conference of Students and Young Scientists «May Studies 2021: History, International Relations, Philosophy» (Vinnytsia, April 23, 2021)*. Vinnytsia [in Ukrainian]. Retrieved from <https://jts.donnu.edu.ua/article/view/10901> [Федорович С. М'яка сила США: історія та перспективи. *Травневі студії: Історія, міжнародні відносини, філософія* : збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції студентів та молодих вчених, м. Вінниця, 23 квітня 2021 р. Вінниця, 2021. URL: <https://jts.donnu.edu.ua/article/view/10901> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Charles, S. (2024). The Role of Soft Power in International Relations. *International Journal of Political Science Studies*. 1(1), 25–35. Retrieved from <https://forthworthjournals.org/journals/index.php/IJPSS/article/view/18> [in English]. [Charles, S. The Role of Soft Power in International Relations. *International Journal of Political Science Studie*. 2024. Vol.1. № 1. P. 25–35. URL: <https://forthworthjournals.org/journals/index.php/IJPSS/article/view/18> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Gallarotti, G. M. (2010). Cosmopolitan power in international relations: a synthesis of realism, neoliberalism,

- and constructivism. Cambridge University Press. [in English]. [Gallarotti G. M. *Cosmopolitan power in international relations: a synthesis of realism, neoliberalism, and constructivism*. Cambridge University Press, 2010].
- Kormych, L. I., Krasnopolska, T. M., & Pekhnik, A. V. (2023). Soft power instruments in the system of ensuring national security. *Actual problems of politics*. 72, 73–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/app.v72.2023.11> [in English]. [Kormych L. I., Krasnopolska T. M., Pekhnik A. V. Soft power instruments in the system of ensuring national security. *Актуальні проблеми політики*. 2023. №. 72. С. 73–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/app.v72.2023.11> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Madziba, N. (2024). Shifting global power: a comparative analysis of soft power in the US and China. *Inverge journal of social sciences*. 3(2). Retrieved from <https://invergejournals.com/index.php/ijss/article/view/79/183> [in English]. [Madziba N. Shifting global power: a comparative analysis of soft power in the US and China. *Inverge journal of social sciences*. 2024. Vol. 3. Issue 2. URL: <https://invergejournals.com/index.php/ijss/article/view/79/183> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Nye, J. S. (2008). Public diplomacy and soft power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*. (1)616, 94–109. Retrieved from <https://doi.org/10.1177/0002716207311699> [in English]. [Nye J. S. Public diplomacy and soft power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 616. №. 1. P. 94–109. URL: <https://doi.org/10.1177/0002716207311699> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Ohnesorge, H. W. (2020). Soft Power: The forces of attraction in international relations. *Chin. Polit. Sci. Rev.* 7, 595–598. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1007/s41111-021-00182-5> [in English]. [Ohnesorge, H. W. Soft Power: The forces of attraction in international relations. *Chin. Polit. Sci. Rev.* 2020. №7. P. 595–598. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s41111-021-00182-5> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Timilsana, B. K. (2024). Soft power and small states: a theoretical discussion. *Journal of political science*, 24, 139–158. Retrieved from <https://doi.org/10.3126/jps.v24i1.62860> [in English]. [Timilsana B. K. Soft power and small states: a theoretical discussion. *Journal of political science*. 2024. Vol. 24. P. 139–158. URL: <https://doi.org/10.3126/jps.v24i1.62860> (дата звернення: 15.07.2024)].
- Wilson II, E. J. (2008). Hard power, soft power, smart power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 110–124. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0002716207312618> [in English]. [Wilson III, E. J. Hard power, soft power, smart power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 1. № 616. P. 110–124. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0002716207312618> (дата звернення: 15.07.2024)].

Стаття надійшла до редакції 31.07.2024

Zherebiatnikova I. V., Gorbachov A.V., Kravchenko O. V.

Department of International Relations,
Political Science and Practical Philosophy
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics
Nauky Avenue, 9A, Kharkiv, 61166, Ukraine

«SOFT POWER» AS A STRATEGIC RESOURCE AND A TOOL FOR INFLUENCING INTERNATIONAL PROCESSES: THE USA EXPERIENCE

Summary

The article is devoted to issues of the relevance of soft power as a strategic policy direction. The main feature of «soft power» is the country's ability to shape world public opinion by popularizing its own values, national cultural traditions, achievements in the field of science and education. The traditional strategy of «soft power» is considered American. The main resource of America's «soft power» is the attractiveness of American culture and the American way of life. America's soft power, the ability to achieve goals through engagement and persuasion, is critical to effective foreign policy and successful global trade. The purpose of the article is to study the «soft power» of the USA as a strategic resource and a tool for influencing international processes. The method-

ological basis of the research is scientific empirical methods - collecting and comparing information, as well as complex methods of analysis, synthesis and generalization. The theoretical basis of the article is the work of domestic and foreign scientists. It was determined that the strategic areas of «soft power» for the US include cultural diplomacy, economic development through international trade and investment, and support for democracy and human rights. These approaches are aimed at increasing the influence and attractiveness of the United States on the world stage. It is noted that US «soft power» is often considered an important component of international processes. Through elements such as culture, values, and diplomacy, the US can convince others of its methods of persuasion without the use of force or coercion. Typically, the US uses its soft power to develop relationships, foster cooperation, and advance its goals on the global stage. Thus, as a result, in the era of globalization and increased global competition of forces, the toolkit of «soft power» is now an important component of the country's foreign policy power, this power is recognized as the modern equivalent of a great power. Today, «soft power» is paramount to global social, political, economic, and cultural endeavors. They create a new political system that depends on networks whose meaning cannot be falsified.

Key words: strategy, «Soft power», international relations, globalization, foreign policy, public diplomacy.